

INSTITUTE
FOR POSITIVE
HEALTH

SAMEN WERKEN AAN POSITIEVE GEZONDHEID

JAARVERSLAG 2018

Voorwoord

Toen we in maart 2015 van start gingen met Stichting Institute for Positive Health (iPH), kon niemand bevroeden dat de belangstelling voor Positieve Gezondheid zo groot zou zijn. Het gedachtegoed voorziet duidelijk in een behoefte. Drie jaar pionieren heeft zichtbaar gemaakt hoe Positieve Gezondheid de sleutel kan zijn in de omslag van de zorg.

In 2018 heeft iPH nagedacht over haar strategie en positionering, en hoe we met een kleine organisatie maximaal bij kunnen dragen aan implementatie en borging van Positieve Gezondheid. Want dat is wat we willen doen.

Graag bedanken we iedereen die ons instituut heeft geholpen om door te groeien naar de volgende fase. Vanaf 2019 focust iPH erop de maatschappelijke waarde van Positieve Gezondheid verder te vergroten. Dat doen we door expliciet in te zetten op de implementatie ervan. Samen met alle betrokkenen. En met onverminderd veel enthousiasme, creativiteit en energie.

Machteld Huber
Directeur

Utrecht, juni 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Maatschappelijke opdracht iPH.....	5
Ontstaansgeschiedenis.....	5
Wat is Positieve Gezondheid?	5
Missie en visie.....	6
Maatschappelijk belang.....	6
Uitdagingen	7
ANBI-status	7
2. Strategie en beleid	8
Organisatieontwikkelingen.....	8
Doelgroepen	8
Doelen.....	9
Beleidslijnen.....	9
3. Resultaten.....	10
Academie	10
Onderzoek en ontwikkeling	11
Tools	12
Inspiratie.....	15
Proeftuin	18
Overige mijlpalen.....	18
Landelijk beleid.....	19
Tussentijds op bijgestuurd.....	20
4. Toekomst.....	21
Focus op implementatie	21
Rol iPH.....	22
Strategie- en beleidsplan 2019-2021	23
Agenda 2019.....	23
5. Organisatie en mensen	24
Raad van toezicht	24
Directie en bureau	25
Samenwerkingsverbanden	26
Financiële verantwoording	26
6. Contactgegevens	27

1. Maatschappelijke opdracht iPH

Stichting Institute for Positive Health (iPH) is de motor achter Positieve Gezondheid. We inspireren mensen en organisaties om in actie te komen en zelf met Positieve Gezondheid aan de slag te gaan.

Ontstaansgeschiedenis

iPH is een jonge organisatie, opgericht in 2015 en echt actief geworden in 2016, omdat velen in Nederland het nieuwe gezondheidsconcept en Positieve Gezondheid omarmen. Hen willen we ondersteunen.

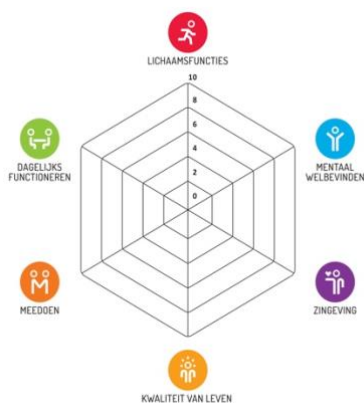
Het concept en de uitwerking in Positieve Gezondheid zijn ontwikkeld door arts en onderzoeker Machteld Huber. Zij constateerde dat de WHO het begrip 'gezondheid' te statisch en te ambitieus definieert. Ze ontwikkelde een meer dynamisch gezondheidsconcept dat de nadruk legt op veerkracht en eigen regie. In dit concept verwerkte ze de uitkomsten van een internationale conferentie met experts in opdracht van de Gezondheidsraad en ZonMw. In een verdere uitwerking hiervan nam ze de antwoorden mee op de vraag die ze voorlegde aan in totaal 2.000 patiënten, zorgprofessionals en onderzoekers en anderen: Wat verstaan jullie onder gezondheid? Ze volgde de patiënten in hun brede opvatting over gezondheid en noemde die 'Positieve Gezondheid'.

Vanaf het moment dat zij het gedachtegoed ontwikkelde, staat het volop in de belangstelling in de zorg en het sociale domein. Steeds meer organisaties nemen Positieve Gezondheid op in hun beleidsdoelstelling, zoals gemeenten, provincies en andere overheden, zorggroepen, patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars en de Federatie Medisch Specialisten.

Om die beweging te ondersteunen en verder te brengen, richtte Machteld Huber iPH op. Met als belangrijke focus: meer gezondheid voor iedereen, zodat meer mensen een veerkrachtig en betekenisvol leven kunnen leiden. De afgelopen jaren heeft het instituut een belangrijke beweging op gang gebracht rond Positieve Gezondheid. Het gedachtegoed is niet meer weg te denken uit de zorg en uit het sociaal domein.

Wat is Positieve Gezondheid?

Positieve Gezondheid is de uitwerking – in 6 dimensies – van het nieuwe dynamische concept van gezondheid. Die bredere benadering draagt bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren.

Mensen zijn niet hun aandoening. Toch focussen we daar in de zorg doorgaans wel op. Alle aandacht gaat uit naar hun klachten en gezondheidsproblemen, en hoe we die kunnen oplossen. Positieve Gezondheid kiest een andere invalshoek. Het accent ligt niet uitsluitend op ziekte. Maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt.

Figuur 1: Het Spinnenwebmodel Positieve Gezondheid

Het werken met Positieve Gezondheid bestaat uit 3 stappen:

Stap 1: Het spinnenweb zelf invullen	Mensen krijgen zo een beeld van hoe zij zelf hun gezondheid ervaren.
Stap 2: Het 'andere gesprek' voeren over het spinnenweb	Zorgverleners voeren aan de hand van de uitkomsten een heel ander gesprek met de patiënt. Wat is echt belangrijk voor je? Zou jij wat willen veranderen, en zo ja, wat?
Stap 3: Coachen op handelingsperspectieven	Samen bedenken zij wie of wat kan helpen om de situatie te veranderen.

Missie en visie

iPH is dé motor achter de beweging Positieve Gezondheid.

Missie

iPH wil van Nederland de grootste Blue Zone ter wereld maken, een plek waar mensen langer, gezonder en gelukkiger leven dan waar ook ter wereld.

Visie

iPH wil de beweging van Positieve Gezondheid stimuleren, versterken en versnellen. In die beweging werken zo veel mogelijk mensen en organisaties samen, om Positieve Gezondheid binnen ieders bereik te brengen.

Kernwaarden

Deze kernwaarden vormen ons kompas: positief, gezaghebbend, krachtig en gul.

Maatschappelijk belang

De populariteit van Positieve Gezondheid is opvallend. Het lijkt voor velen een antwoord op impasses in de zorg, die het noodzakelijk maken om die zorg opnieuw te bezien. Hoe kijken we bijvoorbeeld aan tegen gezondheid en ziekten? Tegen vraag en aanbod? En tegen de voortdurende kostenstijging? Positieve Gezondheid doet een appel op de samenleving om met elkaar anders te kijken, te denken en te organiseren. Het gaat om een paradigmashift in de zorg, die veel in beweging brengt.

Belangrijk voor wie of wat	Waarom belangrijk
Burgers	Lukt het beter om zicht te krijgen op hoe zij hun gezondheid beleven en wat ze kunnen doen om daaraan iets te veranderen. Dat vergroot hun autonomie en veerkracht.
Zorgverleners	Hebben meer in handen om persoonsgerichte zorg te bieden en om de regie bij de mensen zelf te laten. Het brengt professionals weer terug naar de bedoeling van hun vak: bijdragen aan een gezond en betekenisvol bestaan van mensen.
Politici en beleidmakers	Zien kansen om het aanbod in zorg en welzijn beter te laten aansluiten bij wat echt nodig is. De juiste zorg op de juiste plek.
Zorgverzekeraars	Hebben meer mogelijkheden om de zorg betaalbaar te houden en bij te dragen aan wat mensen echt gezonder maakt.
Samenhang zorg en welzijn	Kan groeien doordat het gedachtegoed deze sectoren verbindt en een gemeenschappelijke taal biedt.

Uitdagingen

De opmars van Positieve Gezondheid legt tegelijkertijd tal van kwesties bloot. Deels gaan die puur over het gedachtegoed. Deels gaan ze over hoe we omgaan met die paradigmashift in de zorg. Een greep uit de uitdagingen:

- Hoe is het gedachtegoed concreet uit te werken binnen de verschillende contexten?
- Wat werkt wel en wat werkt niet?
- Hoe zorgen we ervoor dat er in de huisartsenpraktijk extra ruimte komt om het andere gesprek te voeren?
- Hoe verhouden we ons tot het feit dat Positieve Gezondheid besparingen oplevert in de zorg, maar dat parallel daaraan de kosten in het sociaal domein kunnen oplopen?
- Hoe kunnen zorgprofessionals die opgeleid zijn vanuit het nieuwe gedachtegoed, het goede doen, terwijl de praktijk nog niet op die manier is ingericht en nog niet alle collega's op die manier zijn geschoold?
- Hoe zorgen we ervoor dat Positieve Gezondheid wordt toegepast zoals bedoeld, zonder dat er elementen worden weggelaten die juist de kern vormen van dit gedachtegoed?

ANBI-status

iPH kwalificeert als een algemeen nut beogende instelling (ANBI). Dit betekent dat donateurs van de stichting onder bepaalde voorwaarden hun giften mogen aftrekken van de belasting. Daarnaast hoeft iPH als ontvangende partij bij onderzoek en andere activiteiten geen schenkbelasting te betalen. iPH voldoet aan alle eisen die worden gesteld aan het krijgen en behouden van de ANBI-status.

2. Strategie en beleid

iPH is een jonge organisatie met een klein team, en nog volop in ontwikkeling. De enorme belangstelling voor Positieve Gezondheid stelt iPH voortdurend voor een uitdaging. Terwijl we met veel creativiteit en energie werken aan het goed op poten zetten van de organisatie, komen er veel vragen op ons af.

Organisatieontwikkelingen

In 2018 hebben we veel gedaan om onze organisatie ‘stormvast’ te organiseren. We hebben onze backoffice versterkt, organisatieprocessen doorgelicht en opnieuw ingericht. En we hebben structuren aangebracht die niet alleen grip geven, maar ons tegelijkertijd ook flexibel houden in onze ontwikkeling.

Directiewisseling

In 2018 heeft een directiewisseling plaatsgevonden. Carl Verheijen heeft medio 2018 afscheid genomen van iPH, waarna Leonique Niessen ad interim aantrad. In diezelfde periode hebben we afscheid moeten nemen van enkele collega's die – om verschillende redenen – hun weg elders gingen vervolgen. Dat hebben we goed weten op te vangen door tijdelijk extra mensen uit de flexibele schil in te zetten.

Founding partners in 2018:

- CZ
- VGZ
- Menzis
- Zilveren Kruis
- Ministerie van VWS
- Noaber Foundation

Nieuw beleidsplan

Eind 2018 liep de eerste contractperiode met onze founding partners af. In de aanloop naar dat moment hebben we met hen intensief overleg gehad over hoe we als iPH het beste onze rol kunnen vervullen om het gedachtegoed stevig verankerd te krijgen, terwijl het zo'n grote vlucht neemt. Dat heeft geleid tot het nieuwe Beleids- en Werkplan 2019-2021. Belangrijke keuzes daarin zijn gemaakt in samenspraak met onze partners. In het voorjaar van 2019 is dat plan afgerond. Lees meer daarover in het hoofdstuk Toekomst.

Voorsorteren

Vanaf medio 2018 zijn we gaan voorsorteren op de bijgestelde plannen. We hebben bijgestuurd in de werkzaamheden en investeringen. Tegelijkertijd hebben we vooral gefocust op activiteiten die passen bij de keuzes en ambitie in het nieuwe beleids- en werkplan.

Doelgroepen

iPH zet zich in voor wie met het gedachtegoed van Positieve Gezondheid aan de slag wil en de beweging verder kan brengen. Van zorgcoöperaties tot professionals in zorg, en sociaal domein en van verzekeraars tot gemeenten.

Doelen

iPH werkte in 2018 aan de volgende doelen:

- Mensen inspireren om aan de slag te gaan met Positieve Gezondheid.
- Mensen en organisaties verbinden die (willen) werken met Positieve Gezondheid.
- De beweging aanwakkeren en ondersteunen waar noodzakelijk.
- Ruim baan helpen geven aan mensen en organisaties die goede initiatieven nemen.
- Het gedachtegoed verder ontwikkelen en inhoudelijk verdiepen, mede door onderzoek te stimuleren.
- Waar nodig zaken oppakken, bijvoorbeeld omdat anderen dat niet doen of omdat ze een kritische voorwaarde vormen voor verdere implementatie van Positieve Gezondheid in Nederland.

Beleidslijnen

Dit zijn de beleidslijnen waarlangs iPH werkt om haar doelen te bereiken:

Academie

We zorgen ervoor dat mensen in staat zijn om Positieve Gezondheid in de praktijk toe te passen. Daarom ontwikkelen we een iPH-scholingsaanbod gericht op individuele professionals, teams en organisaties. Dit doen wij niet alleen, we werken hierbij bijvoorbeeld samen met Vilans.

Onderzoek

Met hulp van onderzoek verfijnen we het gedachtegoed en de toepassingsmogelijkheden. Hiervoor werken we samen met onder andere de universiteiten van Maastricht, Utrecht, Leiden en Nijmegen en diverse hbo-instellingen.

Tools

We investeren in de verdere ontwikkeling van het gespreksinstrument, samen met diverse partners. Dat gebeurt op basis van een wetenschappelijke onderbouwing, die we met de doelgroep zelf verzamelen en ontwikkelen. Ook maken we waar nodig speciale versies voor specifieke doelgroepen en contexten.

Inspiratie

We inspireren, activeren en verbinden mensen om het gedachtegoed te leren kennen, te begrijpen en toe te passen in hun eigen context.

Proeftuin

We ondersteunen de ontwikkeling van proeftuinen, zoals provincie Limburg die als eerste provincie Positief Gezond wil worden. De kennis die we als iPH daar opdoen, kunnen we weer verder ontwikkelen en delen. De bedoeling is dat dit soort initiatieven op meer plekken in Nederland kunnen ontstaan.

3. Resultaten

In 2018 is er veel in gang gezet om Positieve Gezondheid verder te brengen. Wat hebben we bereikt?

Academie

Positieve Gezondheid is een andere manier van denken, gesprekken voeren en mensen begeleiden. Scholing en bijscholing vormen dan ook een belangrijke strategie om het werken met Positieve Gezondheid te implementeren. Daarin zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met het veld. En zien we onze rol vooral in aandacht voor de kwaliteit.

Basismodule

De Basismodule Werken met Positieve Gezondheid is in 2018 door 200 mensen gevolgd. De basismodule bestaat uit een slimme mix van praktijkervaring en oefenen, zelfreflectie en intervisie. De trainingen werden in 2018 gegeven door 5 iPH-trainers en vonden plaats door het hele land.

Basismodule	Peildatum 31-12-2018
Aantal keren gegeven	14
Totaal aantal deelnemers	210

Basismodule in company

De basismodule verzorgden we ook binnen een team, afdeling of organisatie. In dat geval ligt de nadruk meer op leren vanuit de specifieke praktijk. Bovendien wordt er dan gekeken naar hoe Positieve Gezondheid het beste verweven kan worden in de betreffende organisatie.

In company	Peildatum 31-12-2018
Aantal keren gegeven	80
Totaal aantal deelnemers	1.100

Transformatieprogramma Positieve Gezondheid in de langdurende zorg

Met Vilans hebben we organisaties in de ouderenzorg en gehandicaptensector begeleid, die willen werken vanuit het concept Positieve Gezondheid. Zo kunnen zij hun zorg en ondersteuning beter laten aansluiten bij de mens – in plaats van dat de mens zich moet schikken naar het systeem van de zorg. Het transformatieprogramma ondersteunt medewerkers om Positieve Gezondheid te integreren in hun handelen en in de organisatie. Tegelijkertijd stimuleert het cliënten om na te denken over wat zij zelf nodig hebben. In 2018 zijn er 10 organisaties ondersteund.

Opleiding Train-de-trainer

Er is grote vraag naar trainingen over Positieve Gezondheid. Om hierin te kunnen voorzien startte iPH in 2018 het Train-de-trainer programma met training, supervisie en uiteindelijk de certificering in 2019. 25 deelnemers leerden hoe ze groepen tot de essentie van werken met Positieve Gezondheid kunnen bijbrengen. De opleiding speelt een belangrijke rol bij de verankering van Positieve Gezondheid.

Train-de-trainer	Peildatum 31-12-2018
Aantal keren gegeven	3
Totaal aantal deelnemers	25

Online leeromgeving

In 2018 zijn we met Fontys Hogeschool gestart om elementen uit de basismodule om te zetten naar e-learning. Die aanpak biedt kans om op grotere schaal mensen op te leiden in het gedachtegoed. De inhoud zal worden aangeboden in een 'blended vorm', omdat werken met Positieve Gezondheid naar onze mening niet alleen digitaal te leren is.

Professionalisering backoffice

Om de enorme vraag naar trainingen aan te kunnen, hebben we de organisatie van de academie versterkt. We zijn gaan samenwerken met Visiom, die in 2018 een aantal organisatorische taken op zich heeft genomen. Ons secretariaat heeft meer menskracht gekregen. En we hebben de draaiboeken en materialen geprofessionaliseerd.

Onderzoek en ontwikkeling

Om het gedachtegoed Positieve Gezondheid door te ontwikkelen, werkten we ook in 2018 nauw samen met het wetenschappelijk veld. Een aantal voorbeelden:

Inventarisatie lopende onderzoeken

We zijn een database gaan bijhouden met onderzoeken die er lopen rond Positieve Gezondheid, voor zover wij daarvan op de hoogte zijn. Zo houden we zo goed mogelijk zicht op wat er speelt, welke inzichten verworven worden en waar er mogelijk gaten vallen.

Onderzoeksagenda

iPH is begonnen met de formulering van een onderzoeksagenda. Die agenda speelt een belangrijke rol bij de verdere wetenschappelijke onderbouwing en ontwikkeling van het gedachtegoed. Hoe krijgen we het begrip goed hanteerbaar? Wat werkt wel en wat niet? Wat zijn de toepassingsmogelijkheden? En hoe evalueren we de effecten? Ook kunnen we daarmee wetenschappers inspireren en stimuleren om nader onderzoek te doen naar de methode en naar de transitie in zorg en welzijn die daarmee samenhangt. Daarnaast kunnen we onderzoekers helpen om financiering te vinden voor hun onderzoeksideo's. De agenda is medio 2019 beschikbaar.

Advies aan onderzoeksinitiatieven van derden

We zijn bij verschillende onderzoeken naar Positieve Gezondheid betrokken – in meer of mindere mate. Bijvoorbeeld bij het onderzoek naar de opbrengsten van Positieve Gezondheid in de huisartsenpraktijk en naar de gebruiksvriendelijkheid van de gesprekstoel.

Voorbeeld 1:

Onderzoek als breekijzer voor 'meer tijd voor de patiënt'

In 2018 zijn de uitkomsten gepubliceerd van onderzoek in Nederlands eerste huisartsenpraktijk die ging werken met Positieve Gezondheid. Hieruit bleek dat er sindsdien in deze praktijk 25% minder verwijzingen zijn naar de tweede lijn. Bovendien is er 23% minder bloedonderzoek verricht en zijn patiënten en artsen meer tevreden. De impact van dit onderzoek is groot. Het genereerde veel media-aandacht en droeg bij aan de onderbouwing van de LHV-discussie 'meer tijd voor de patiënt'.

Voorbeeld 2:

Studie naar gebruiksvriendelijkheid

Het Radboudumc heeft een studie gedaan naar de gebruiksvriendelijkheid van de tool Mijn Positieve Gezondheid. Wat zijn de ervaringen van mensen die het spinnenweb invullen, zoals wijkbewoners, ouderen en mensen met psychische klachten? Zorgverzekeraar VGZ financierde deze studie. Dat leverde praktische aanbevelingen op voor de toepassing van de tool.

Betrokkenheid Nationale Wetenschapsagenda

iPH is betrokken bij de vervolgstappen van de Nationale Wetenschapsagenda van NWO. Wensen van Nederlandse burgers liggen aan die agenda ten grondslag. In diverse onderzoeksvragen en -voorstellen speelt Positieve Gezondheid een rol.

Positieve Gezondheid en andere methoden onderling vergeleken

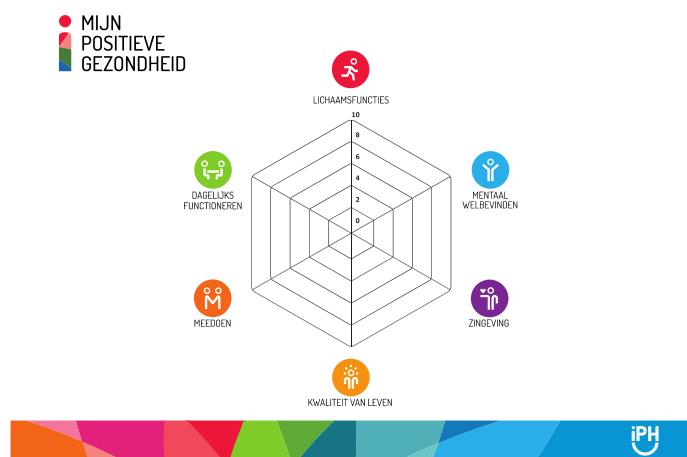
iPH kreeg geregeld de vraag hoe Positieve Gezondheid zich verhoudt tot andere methoden en visies waarmee gewerkt wordt in de zorg. We vroegen een groep trainees van Talent for Care om de verschillende methoden naast elkaar te leggen. Denk bijvoorbeeld aan de Presentiebenadering en Appreciative Inquiry. Gekeken is bijvoorbeeld naar de doelgroepen, de onderbouwing van de verschillende aanpakken en de gezondheidsaspecten waarop die zich richten. De uitkomsten zijn beschikbaar in de publicatie Positieve Gezondheid in perspectief.

Wetenschappelijke publicaties

Vanuit iPH is in 2018 bijgedragen aan verschillende wetenschappelijke publicaties, waaronder:

- H.P. Jung, T. Jung, M. Huber, et al.: Meer tijd voor patiënten, minder verwijzingen. Huisarts en Wetenschap, maart 2018
- K. van den Brekel, M. Huber: Zingeving is goed voor het hart. FocusVasculair, juni 2018

Tools

Wie online de vragen van de iPH-tools beantwoordt, krijgt te zien hoe hij zijn gezondheid beleeft. Dat wordt afgebeeld in het spinnenweb. Steeds vaker vullen mensen de tool meerdere keren in, gedurende een langere periode. Voordeel daarvan is dat zij zicht krijgen op de veranderingen in hoe zij hun gezondheid beleven. En ze zien ook of ze hun aandacht op de goede dingen richten om hun gezondheid te verbeteren.

Figuur 2: Het Spinnenweb Mijn Positieve Gezondheid

Generieke tool voor volwassenen

De online tool voor volwassenen hebben we in 2018 responsief gemaakt, zodat die ook op telefoon en tablet te raadplegen is. Ook hebben we de tool verder verfijnd. Gebruikers kunnen nu bijvoorbeeld de uitkomsten tussendoor vergelijken, zodat zij nog beter zicht krijgen op hoe het met ze gaat. Ook is het mogelijk gemaakt om de vragenlijst per doelgroep te laten invullen, zodat je data kunt genereren over groepen mensen. Bijvoorbeeld per type patiënt, wijk, locatie of afdeling van een organisatie. Daarvoor is wel een speciale groepscode van iPH nodig.

Generieke tool	Peildatum 31-12-2018
Aantal mensen geregistreerd	51.323
Aantal keren vragenlijst ingevuld	52.610
Aantal bestelde papieren versies	2.821 blokjes à 50 stuks

Figuur 3: Generieke tool

Figuur 4: Spreiding gebruikers generieke tool, op postcode

Speciale kindtool

In 2018 is de kindversie van de gesprekstoel 3.558 keer ingevuld. Deze Kindtool Mijn Positieve Gezondheid is destijds samengesteld vóór en dóór kinderen. Dat gebeurde in samenwerking met Stichting Kind en Ziekenhuis, het Wilhelmina Kinderziekenhuis, de Gemeente Utrecht, Universiteit Utrecht en het UMCG.

Figuur 5: Kindtool

Kindtool	Peildatum 31-12-2018
Aantal kinderen geregistreerd	3.716
Aantal keren vragenlijst ingevuld	3.558
Aantal bestelde papieren versies	655 blokjes à 50 stuks

Doelgroepgerichte versies

Voor bepaalde doelgroepen zijn we bezig om de tool door te ontwikkelen. Het gaat om jongeren, ouderen, laaggeletterden en werkenden in een HR-setting. Daarvoor hebben we in 2018 intensieve trajecten doorlopen, waarbij experts en de doelgroepen zelf betrokken zijn geweest. Waar is bijvoorbeeld behoefte aan? Welke randvoorwaarden zijn essentieel? Ook zijn conceptversies uitgebreid getest in de praktijk. De genoemde tools zijn in 2019 klaar voor gebruik.

Tools in ontwikkeling voor:	Samenwerkingspartners:
Jongeren	<ul style="list-style-type: none"> - FNO Zorg en Perspectief - ROC Albeda (Rotterdam) - Graafschap College (Doetinchem)
Ouderen	<ul style="list-style-type: none"> - Cretio - Vrije Universiteit Brussel - UNIE KBO / KBO-PCOB - Emile Thuiszorg - Cicero zorggroep - Enkele specialisten ouderengeneeskunde op persoonlijke titel
Laaggeletterden en slechtzienden	<ul style="list-style-type: none"> - Pharos - Stichting Lezen & Schrijven - GGD Rivierenland - GGD Amsterdam - Bibliotheek Rivierenland SamenWel! - Visio

Werkenden	<ul style="list-style-type: none"> - Ziekenhuis Nij Smellinghe - Medicoach bedrijfsarts - BrabantZorg - Gemeente Uden / Sportservice - Avans Hogeschool - Zilveren Kruis - Menzis - VGZ - Vilans - Espria - Van Lodenstein College - Centrum Werk en Gezondheid
-----------	---

Nieuwe folder voor alle settings

Naast de folder voor de huisartsenpraktijk, hebben we nu ook een folder gemaakt die breed inzetbaar is in de hele zorg en het sociaal domein. Die is gemaakt omdat er veel vraag naar is. De folder legt kort en krachtig uit wat Positieve Gezondheid is, en laat mensen een simpele versie van het spinnenweb invullen. De folder kan worden neergelegd in de wachtkamer of meegegeven tijdens het gesprek met de cliënt of patiënt. Ook is er een poster beschikbaar.

Inbouw binnen eigen systemen en applicaties

Vanuit de zorg groeit de vraag of de vragenlijst kan worden ingebouwd in het eigen systeem, bijvoorbeeld in de huisartsenpraktijk. Ook merken we bij softwareleveranciers een groeiende belangstelling om de vragenlijst te integreren in de applicatie waarmee hun klanten werken. We zijn die toepassing mogelijk gaan maken, omdat dit het gebruik van Positieve Gezondheid bevordert. In 2018 hebben we met verschillende organisaties rond de tafel gezeten om naar een overeenkomst toe te werken.

Handelingsperspectieven

Het is belangrijk dat mensen die de tool invullen, ook gelijk zicht krijgen op handelingsperspectieven. Daarom werkten we in 2018 nauw samen met de ontwikkelaars van de GGD AppStore. De gezondheidsapps die zij screenen en beschrijven, worden ingedeeld op basis van de 6 dimensies van Positieve Gezondheid. De vernieuwde appstore wordt in 2019 gelanceerd. We willen nog onderzoeken hoe we ook voor kinderen handelingsperspectieven beter zichtbaar kunnen maken.

Inspiratie

iPH heeft in 2018 zo veel mogelijk mensen laten kennismaken met Positieve Gezondheid en hen geïnspireerd om ermee aan de slag te gaan in de praktijk. Deels doen we dat online, omwille van de vindbaarheid en deelbaarheid van de content. Deels doen we dat offline, omdat verandering van denken vraagt om ontmoetingen met gelijkgestemden. Er is veel voortschrijdend inzicht, omdat er steeds nieuwe aanpakken aan het licht komen, waar anderen op kunnen verder bouwen.

Contentmanagement

Ook in 2018 creëerden we een regelmatige stroom aan content die van waarde is voor wie met Positieve Gezondheid werkt. Die verschijnt maandelijks in onze nieuwsbrief. Daarvoor halen we verhalen en tips op, die inhaken op vragen die mensen bezighouden. Welke aanpak werkt bijvoorbeeld wel of juist niet? Welke resultaten zijn er geboekt met de nieuwe werkwijze? En hoe krijg je de beweging op gang in je organisatie? Ook laten we tal van voorbeelden zien. Daarover zijn 58 berichten gemaakt.

Belangstellenden voor het gedachtegoed	2018
Aantal bezoekers iPH.nl	40.000
Aantal bezoekers mijnpositievegezondheid.nl	20.000
Aantal abonnees nieuwsbrief	4.376

Lezingen en workshops

De vraag naar lezingen over Positieve Gezondheid is onverminderd groot. We zijn het hele land door getrokken om met vertegenwoordigers uit het brede veld van zorg en welzijn belangrijke vragen te exploreren. Ook hebben we veelvuldig deelgenomen aan netwerken en strategiesessies. Daarnaast hebben we tal van interviews gegeven.

	2018
Aantal lezingen en sessies	148

Praktijkmiddag Positieve Gezondheid

Samen met Alles is Gezondheid hebben we in 2018 een praktijkmiddag Positieve Gezondheid voorbereid, die in januari 2019 heeft plaatsgevonden. De middag gaat op verschillende niveaus in op hoe je aan Positieve Gezondheid invulling kunt geven in de praktijk. De middag was direct overtekend. Er zijn plannen gemaakt om nog een extra middag te organiseren.

Koploper tafels

In 2018 waren 6 koploper tafels actief. Aan deze tafels brengt iPH (zorg)professionals bij elkaar om Positieve Gezondheid verder te ontwikkelen en te vertalen naar (kennis)producten waar anderen mee verder kunnen.

Koploper tafels in 2018:	Focus	Vertegenwoordigd daarin:
Positieve Gezondheid en Werk	Nagaan hoe het gespreksmodel van Positieve Gezondheid ook kan bijdragen aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers en wat de voorwaarden daarvoor zijn	<ul style="list-style-type: none"> - Ziekenhuis Nij Smellinghe - Medicoach bedrijfsarts - BrabantZorg - Gemeente Uden / Sportservice - Avans Hogeschool - Zilveren Kruis - Menzis - VGZ - Vilans - Espria - Van Lodenstein College - Centrum Werk en Gezondheid
Positieve Gezondheid en Laaggeletterdheid	Mogelijkheden vinden om de tool voor Positieve Gezondheid extra toegankelijk te maken voor bijvoorbeeld laaggeletterden, slechthorenden en dementerenden	<ul style="list-style-type: none"> - Pharos - Stichting Lezen & Schrijven - GGD Rivierenland - GGD Amsterdam - Bibliotheek Rivierenland - SamenWel!

Positieve Gezondheid en Publieke Gezondheid	Concretiseren hoe Positieve Gezondheid binnen de publieke gezondheid vorm en inhoud kan krijgen	<ul style="list-style-type: none"> - GGD Amsterdam - GGD Brabant-Zuidoost - GGD Twente - Gemeente Utrecht Volksgezondheid - RIVM - Louis Bolk Instituut
Positieve Gezondheid en Ouderen	Een handreiking en toolbox maken om Positieve Gezondheid een plek te geven in de zorg voor ouderen	<ul style="list-style-type: none"> - Cretio - Vrije Universiteit België - UNIE KBO / KBO-PCOB - Emile Thuiszorg - Cicero zorggroep - Specialisten ouderengeneeskunde op persoonlijke titel
Positieve Gezondheid en Opleidingen	Een uitwisseling over hoe Positieve Gezondheid een plek kan krijgen binnen diverse opleidingen en curricula (zowel mbo, hbo als wo). Mogelijkheden onderzoeken voor een train-de-teachersysteem	<ul style="list-style-type: none"> - Summa College - Christelijke Hogeschool Ede - ROC Tilburg - ROC van Twente - Windesheim - ROC Midden Nederland - Graafschap College - Albeda College - Hogeschool van Arnhem en Nijmegen - Avans Hogeschool - Hogeschool Leiden - Hanzehogeschool Groningen
Positieve Gezondheid en Onderzoek	Nagaan hoe je Positieve Gezondheid kunt meten en hoe je de effecten zichtbaar kunt maken	<ul style="list-style-type: none"> - Jeroen Bosch Ziekenhuis - LUMC / Universiteit Leiden - GGD Limburg-Noord - GGD Zuid Limburg / Maastricht University - GGD Hollands Midden - GGD Amsterdam - GGD Twente - GGD Fryslân

Netwerktafel GGZ
<ul style="list-style-type: none"> - Lentis - Samen Beter - Lister - Ministerie van Defensie

Netwerktafels

In 2018 hebben we als proef een netwerktafel georganiseerd voor (zorg)professionals die kennis willen uitwisselen over vraagstukken die zij tegenkomen in de praktijk. De netwerktafels zorgen zelf voor de follow-up. De tafel die van start ging, was de GGZ-tafel. De opbrengsten zijn vastgelegd in een notitie en een artikel. De betrokkenen komen inmiddels vaker bij elkaar en werken samen aan een toolkit.

Proeftuin

Limburg wil als eerste provincie Positief Gezond worden. De Provincie gaf iPH de opdracht Limburg hierbij te begeleiden gedurende 3 jaar. Hierbij staan 3 principes centraal: inspireren, verbinden en versnellen.

Er is een speciaal actiecentrum Limburg Positief Gezond waarin tal van medewerkers bijdragen vanuit bijvoorbeeld de provincie, hogeschool, patiënten vertegenwoordiging en ziekenhuis. Iedereen die een initiatief van de grond wil krijgen, kan aankloppen voor hulp bij het actiecentrum. Er zijn maandelijkse inspiratielezingen over diverse thema's in relatie tot Positieve Gezondheid. Er is een netwerk van Limburgse ambassadeurs. En er zijn tal van voorbeeldverhalen en tools gemaakt.

Organisaties achter Limburg Positief Gezond	
Provincie Limburg	<p>Voor het tweede jaar op rij organiseerde Limburg in november 2018 de Week van de Positieve Gezondheid. De week ging van start met een congres waar 400 mensen ideeën kwamen opdoen.</p> <p>De beweging Limburg Positief Gezond heeft ook landelijk de aandacht getrokken. Met belangstelling wordt naar de activiteiten in Limburg gekeken. Regelmatig komen er verzoeken om informatie te verstrekken of aanvragen voor een werkbezoek. Het ministerie van VWS is in de persoon van de directeur Publieke Gezondheid aanwezig geweest bij het congres Limburg Positief Gezond.</p>
Burgerkracht Limburg	
Blauwe Zorg	
Fontys Hogeschool	
GGD Limburg-Noord	
GGD Zuid Limburg	
Heerlen Stand-By!	
iPH	
Maastricht UMC+	
Mens achter de patiënt	
Netwerk Positieve Gezondheid Noordelijke Maasvallei	
Wonen Limburg	

Kijk voor meer indrukken op www.limburgpositiefgezond.nl.

Overige mijlpalen

In 2018 zijn er nog meer mijlpalen bereikt. Een greep daaruit:

Groeiende belangstelling vanuit provincies en regio's

Verschillende provincies en regio's willen leren van de ervaringen in Limburg. Zoals Friesland, Groningen, Texel, Hoeksche Waard en Twente. iPH is daar in meer of mindere mate bij betrokken.

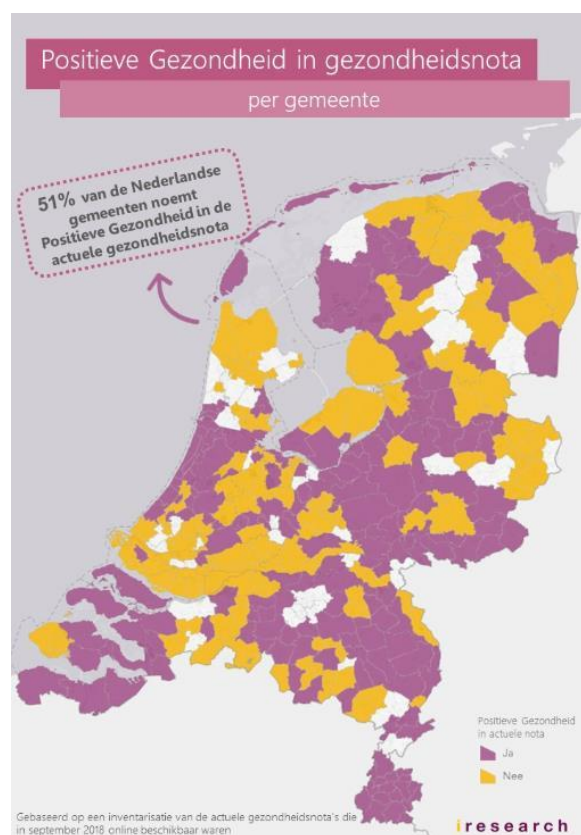
51% van de gemeenten actief

Uit een inventarisatie van iResearch in 2018, blijkt dat maar liefst 51% van alle gemeenten Positieve Gezondheid noemt in hun gezondheidsnota. Bij sommige gemeenten is iPH betrokken.

Nederland als internationale koploper

Ook vanuit het buitenland groeit de belangstelling voor Positieve Gezondheid. Het gaat onder meer om Japan, IJsland, België en Duitsland. Er komen veel vragen binnen of we willen laten zien hoe het concept in Nederland invulling krijgt. Waar passend helpen we een handje.

Figuur 6: 51% van Nederlandse gemeenten noemt PG in hun gezondheidsnota.

Landelijk beleid

Het ministerie van VWS heeft veel belangstelling voor de mogelijkheden van Positieve Gezondheid. Zo krijgt iPH van het ministerie een subsidie, mede om de expertise die is opgebouwd in Limburg, ook aan andere provincies en regio's ten goede te laten komen. Tijdens de begrotingsbehandeling 2018 van het ministerie van VWS heeft de Tweede Kamer de verantwoordelijke bewindspersonen gevraagd of het concept van Positieve Gezondheid niet een plek moet krijgen in het rijksbeleid. Inmiddels denken we mee over de landelijke Nota Gezondheidsbeleid en hoe Positieve Gezondheid daar als een rode draad doorheen kan lopen.

Partnerships in ontwikkeling

In de beweging van Positieve Gezondheid zoeken iPH en mogelijke partners elkaar steeds meer op. We hebben elkaar nodig om het gedachtegoed verder te ontwikkelen én te implementeren. Bijvoorbeeld via transitietrajecten, onderwijscurricula en trainingen voor het veld. In 2018 hebben we veel van die mogelijke partnerships verkend en met elkaar uitgewerkt, zodat we in 2019 daarvoor overeenkomsten kunnen sluiten.

Betrokken bij Health Deals

iPH is nauw betrokken bij de Health Deal die gericht is op preventie met hulp van eHealth. In zo'n deal spreken partijen met elkaar af hoe zij een zorginnovatie breed toegepast kunnen krijgen en knelpunten kunnen oplossen. Steeds meer zorgverzekeraars zien het belang in van preventie en maken de Persoonlijke Gezondheidscheck beschikbaar voor hun verzekerden. Door deze samenwerking hebben inmiddels 2,3 miljoen mensen toegang tot deze check. iPH heeft daarbij geadviseerd over hoe Positieve Gezondheid hierbinnen te vervlechten is.

Tussentijds op bijgestuurd

In 2018 hebben we onze plannen op een aantal punten bijgesteld. Dit zijn de belangrijkste veranderingen:

Keurmerk

Toen iPH van start ging, was er veel behoefte aan een keurmerk waaruit zou blijken dat Positieve Gezondheid wordt toegepast zoals bedoeld: 'iPH-Proof'. Dat idee hebben we uitvoerig overwogen, maar ten slotte hebben we er toch voor gekozen geen beoordelingsinstituut te willen worden. Wel hechten wij zeer aan de kwaliteit van de scholing die wij geven. Het principe van het keurmerk hebben we in afgezwakte vorm doorgevoerd door de trainingen van iPH te certificeren. Cursisten – en later ook trainers – kunnen via nascholing hun certificaat en licentie behouden. Daarnaast kiezen we ervoor om in koploper tafels gezamenlijk tot kennisproducten te komen, waarvan de kwaliteit is gegarandeerd.

iPH-app

Aanvankelijk was het idee om als iPH zelf een app te ontwikkelen, waarmee gebruikers het spinnenweb kunnen invullen en handelingsperspectieven kunnen zien. Na een marktorientatie en een proef met een eerste ontwerp-app hebben we dat plan bijgesteld. We zetten zo veel mogelijk in op de integratie van het instrument binnen bestaande systemen en platforms. Dat is kosteneffectief en vergroot de kans op implementatie. Op ons eigen platform verzamelen we de resultaten van de ingevulde vragenlijsten per postcode, geslacht, geboortjaar en groep. Anonimiteit is gewaarborgd.

Community

Bij de start van iPH hadden we het plan om een community website in te richten voor een netwerk Positieve Gezondheid. Dat wilden we combineren met een dataplatform. In de oriëntatiefase hebben we dat plan losgelaten. De kosten voor de bouw zijn hoog en het is veel werk om het te beheren. In plaats daarvan optimaliseren we de iPH-website en haken we aan bij bestaande platforms waar professionals al komen. In 2018 zijn we daarover in gesprek gegaan met 1Sociaaldomein.

4. Toekomst

Hoe zorgen we ervoor dat het gedachtegoed Positieve Gezondheid daadwerkelijk verankerd raakt? Met die opgave gaat iPH de komende jaren nadrukkelijk aan de slag. Het nieuwe strategie- en beleidsplan 2019-2021 geeft daarbij richting.

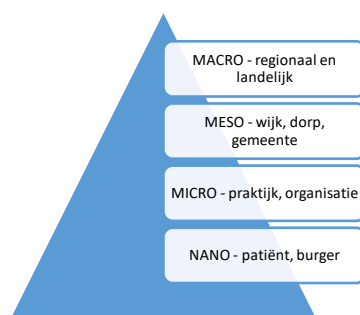
Focus op implementatie

Positieve Gezondheid was aanvankelijk vooral een gezondheidsconcept en werkmethode. Inmiddels is het uitgegroeid tot een beweging om in de zorg én daarbuiten anders te denken, te doen en te organiseren. Tal van organisaties zijn bij dat omvormen van de zorg betrokken. Als een zwerm vogels bewegen zij zich in een nieuwe richting.

In die brede beweging gaat iPH de maatschappelijke waarde van Positieve Gezondheid verder vergroten, door steviger in te zetten op de implementatie ervan. Daarbij kiezen we voor een onafhankelijke rol, zonder commercieel gefinancierde bronnen en belangen. Die onafhankelijke positie biedt ons de beste mogelijkheden om belangeloos met alle betrokkenen te komen tot een werkelijke paradigmashift van ziekte naar gezondheid.

4 implementatieniveaus

Om de beweging van al die verschillende initiatieven op gang te houden en te versterken, is het nodig om daar op verschillende organisatieniveaus naar te kijken. Daarom werkt iPH met een organisatie-model gebaseerd op dat van de Belgische hoogleraar Jan de Maesenaar. Er zijn 4 niveaus waarop Positieve Gezondheid haar uitwerking kan krijgen. Die 4 hebben elkaar nodig en versterken elkaar.

Figuur 7: Organisatiemodel gebaseerd op dat van de Belgische hoogleraar Jan de Maesenaar

4 domeinen

Op al die 4 organisatieniveaus zijn inspanningen nodig om Positieve Gezondheid te implementeren. Uit studies is bekend wat daarbij succesvol kan zijn. Zo weten we dat het helpt als mensen in de vingers krijgen hoe ze de vernieuwing kunnen toepassen. Als de vernieuwing een plek heeft in beleidskaders en onderwijsprogramma's. En als er onderzoek wordt gedaan om te kunnen leren van hoe de implementatie verloopt, zodat daarop valt bij te sturen. Daarom onderscheidt iPH 4 domeinen om op te focussen.

Domein	Denk aan:
Beleid	<ul style="list-style-type: none"> – VWS – gemeenten – zorgverzekeraars – beroepsorganisaties
Praktijk	<ul style="list-style-type: none"> – zorginstellingen – welzijnsorganisaties – huisartspraktijken
Onderzoek	naar: <ul style="list-style-type: none"> – effecten – toepassingsmogelijkheden – succesfactoren voor implementatie – wetenschappelijke verankering van het gedachtegoed
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> – medische curricula – opleidingen – scholen

Van onderaf en vraaggestuurd

iPH kiest er bewust voor om niet te duwen en te trekken aan de vernieuwing, maar om samen te werken waar dat mogelijk is. De kans op succes is immers het grootst als het gedachtegoed van onderaf en vanuit herkenning wordt geïmplementeerd. Passend bij waar de energie van mensen en hun organisaties zit. En aansluitend op de behoeften en vragen die hen bezighouden.

Rol iPH

De komende jaren vervult iPH de volgende rol als het gaat om Positieve Gezondheid:

- Aanjager van de implementatie van het gedachtegoed
- Inspirator en autoriteit
- Drijvende kracht voor kennisontwikkeling
- Basis voor kennis en best practices
- Ontwikkelaar en eigenaar van praktische tools en kennisproducten
- Partij die de kwaliteit waarborgt

Strategie- en beleidsplan 2019-2021

Het [Strategie- en beleidsplan 2019-2021](#) is te vinden op onze website.

Figuur 8: DIN-model (Doelen, Inspanningen en Netwerk)

Agenda 2019

iPH heeft voor 2019 verschillende speerpunten geformuleerd. Hierop ligt de nadruk:

- Betrokken zijn bij verschillend onderzoek naar Positieve Gezondheid, zoals dat van RIVM en Maastricht University
- Conferenties en praktijkdagen organiseren
- Partnerships afsluiten en onderhouden
- De Academiestructuur afstemmen op ons aangescherpte beleid
- Nieuwe tools lanceren, zoals de jongerentool en de eenvoudige tool
- Koploperafels begeleiden – en de uitkomsten toegankelijk maken en verspreiden
- Nieuwe koploperafels starten, waaronder over ziekenhuizen en financieringsmogelijkheden
- Met VWS overleggen over de Nota Gezondheidsbeleid
- Fondsen werven

5. Organisatie en mensen

iPH bestaat uit een klein team, met daaromheen meerdere vertrouwde experts die we op onderdelen flexibel inzetten. Onze raad van toezicht houdt ons scherp en denkt met ons mee. We werken samen met tal van partners.

Figuur 9: iPH-team

Raad van toezicht

Rol

De raad van toezicht ziet toe op het beleid van de iPH-directie en op de algemene gang van zaken in de organisatie, en staat de directie met raad terzijde.

Samenstelling

De raad van toezicht bestaat uit 3 personen.

Mw. dr. M. de Vries (voorzitter)

Eigenaar van Springh, bureau voor innovatie en strategie in de zorg

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht GGZ Rivierduinen
- Voorzitter Federatie Landbouw en Zorg
- Lid adviesraad Louis Bolk Instituut

Dhr. L.W. Lageweg

Kwartiermaker Transitiecoalitie Voedsel

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Max Havelaar
- Lid raad van toezicht Louis Bolk Instituut
- Lid bestuur Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos

- Lid raad van toezicht Stichting Triodos Holding
- Voorzitter Stichting Voedseltransitie
- Voorzitter Friends of the Maasai
- Lid programmaraad Alles is Gezondheid
- Lid programmaraad Rathenau Instituut
- Lid adviesraad SKIP (strategische kennis- en innovatieprogrammering) van LNV

Dhr. drs. M.C.M. van Schaik

Directeur gezondheidszorg Rabobank

Nevenfuncties:

- Voorzitter Commissie Gezondheidszorg van VNO-NCW
- Voorzitter Commissie Gezondheidszorg van de NVB
- Voorzitter raad van toezicht Vita Valley
- Lid raad van toezicht De Ondernemende Huisarts
- Lid Programmaraad Vilans
- Gastdocent bij Erasmus Centrum voor Zorgbestuur
- Gastdocent bij de Academie voor Medisch Specialisten
- Lid Board EBU (thema Gezond)
- Lid bestuur World Child Cancer-NL
- Lid bestuur SPAMCI (Dutch Foundation)

Directie en bureau

De directie heeft de dagelijkse leiding over het bureau. Kerntaken zijn het ontwikkelen en realiseren van strategisch beleid, financieel beleid, de aansturing van de organisatie, en de continuïteit van de organisatie. Ook is de directie het gezicht naar buiten. De directie legt verantwoording af aan de raad van toezicht. Elke 2 maanden rapporteert de directie over de voortgang.

iPH is een kleine organisatie met een beperkt aantal vaste medewerkers en daaromheen een flexibele schil van mensen die aanvullende expertise inbrengen.

Samenstelling directie 2018

Machteld Huber
Directeur

Nevenfuncties

- Lid Wetenschappelijke Raad voor Integrale Duurzame Landbouw en Voeding (RIDLV)
- Lid netwerk Immunowel
- Lid netwerk Nutrition in Transition
- Lid bestuur Stichting Kingfisher Foundation

Carl Verheijen
Directeur – tot en met 31 juli 2018

Leonique Niessen

Directeur ad interim – 1 juni 2018 tot en met 30 november 2018

Samenwerkingsverbanden

iPH werkt met een groeiend aantal organisaties om Positieve Gezondheid verder te brengen.

Founding partners

Het werk van iPH wordt voor een belangrijk deel mogelijk gemaakt door onze founding partners. Zij steunen iPH met een financieel bedrag en met hun netwerken, zodat wij Positieve Gezondheid en de tools verder kunnen ontwikkelen en kunnen helpen implementeren. We zijn onze founding partners zeer erkentelijk voor hun steun.

In 2018 waren onze founding partners:

- CZ
- VGZ
- Menzis
- Zilveren Kruis
- Ministerie van VWS
- Noaber Foundation

Working partners

iPH werkt samen met steeds meer partners die Positieve Gezondheid verder willen ontwikkelen en implementeren. Gezamenlijk leren we van de uitkomsten. De onderlinge afspraken daarover zijn vastgelegd in een overeenkomst.

Onze working partners in 2018 waren:

- Jeroen Bosch Ziekenhuis
- Lister
- Stichting Positieve Gezondheid België / Résau Santé Positive Belgique

Financiële verantwoording

Op www.iph.nl is de financiële verantwoording over het jaar 2018 te vinden en een toelichting daarop.

6. Contactgegevens

Stichting Institute for Positive Health

JIM – Beatrixtheater
Jaarbeursplein 6
3521 AL Utrecht
info@iph.nl
+31 (0) 30 307 57 17

www.iph.nl
www.mijnpositievegezondheid.nl

KvK: 62839306
BTW: NL 8549.78.380.B01
Bankrekening: NL44 TRIO 0390920983

